

Dr. Kovács Lajos

A TORDAI EDIKTUM 425. ÉVFORDULÓJA

Főtisztelendő rendkívüli Főtanács, Kedves Atyámfiai, Testvéreim!

Ebben az ünnepi órában szavakban ki nem fejezhető meghatódottsággal és gondviselő Istenünk iránti mély, tiszta hálaadással emlékezünk. Lelki szemeink elé próbáljuk idézni azt a 425 esztendővel ezelőtt, 1568. január 6. és 13. közti napokban végbement történelmi jelentőségű eseményt, a tordai országgyűlés határozatát, mely a lelkiismereti- és vallásszabadság törvényét kimondva, az unitarizmus állami elismerését és egyházunk megalapítását jelentette. Ennek az egész Európában példa nélkül álló történelmi eseménynek a középpontjában 16. század nagyszerű, hősi világának kiemelkedő személyisége, az erdélyi reformáció egyik legkiválóbb képviselője, Dávid Ferenc áll. Mert egyházunk alapítója és első püspöke példaképe az igazság és világosság felé nehéz lelki tusák, gyötrő vívódások árán fokozatosan közeledő rendkívüli vallástörténeti személyiségnek. Mindent elsőprő erővel lángolt lelkében az igazság szüntelen, fáradhatatlan keresése, az igazság utáni olthatatlan lelki és szellemi szomjúsága, mely egész reformatori munkáját meghatározta. Ehhez a szüntelen, lázas kereséshez természetesen, szervesen kapcsolódott a szabadság iránti szent rajongása, mely a tordai országgyűlés nagyszerű határozatában csúcsosodott ki, és a türelmesség nemes eszméjével elszakíthatatlanul egybeforrva, nevét halhatatlanná tette. A hit- és lelkiismeretszabadság elvének törvény általi kimondása, mely korábbi országgyűlési határozatok megkoronázása volt, és amelyben Dávid Ferencnek döntő szerepe volt, örök dicsősége annak a szabadelvű, haladó lelkületnek, mely egyházalapítónk egész állásfoglalását ragyogó színben állítja elénk, mert a legnemesebb jézusi eszmények diadalát jelentve, az elkövetkező nehéz, válságos időszakokban az unitárius egyház szellemi színvonalát döntő módon meghatározta.

Szeretettel köszöntve rendkívüli, emlékező Főtanácsunk tagjait és kedves vendégeinket, ünnepi gyűlésünket megnyitom.

Torda, 1993. január 13.

A TORDAI ORSZÁGGYŰLÉS HATÁROZATA 1568-BAN

URUNK Ő FELSÉGE MIKÉPEN ENNEK ELŐTTE VALÓ GYŰLÉSIBE ORSZÁGÁVAL, KÖZÖNSÉGGEL AZ RELIGIÓ DOLGÁRÓL VÉGEZŐTT, AZONKÉPPEN MOSTAN ÉS EZ JELEN VALÓ GYŰLÉSÉBE AZONT ERŐSÍTI, TUDNIILLIK, HOGY MINDÖN HELYÖKÖN AZ PRÉDIKÁTOROK AZ EVANGÉLIUMOT PRÉDIKÁLJÁK, HIRDESSÉK, KIKI AZ Ő ÉRTELME SZERÉNT, ÉS AZ KÖZSÉG HA VENNI AKARJA, JÓ, HA NEM PENIG SENKI KÉN-SZERÍTÉSSEL NE KÉSZERÍTSE AZ Ű LELKE AZON MEG NEM NYÚGODVÁN, DE OLY PRÉDIKÁTORT TARTHASSON, AZ KINEK TANÍTÁSA Ő NÉKIE TETSIK. EZÉRT PENIG SENKI AZ SUPERINTENDENSÖK KÖZŰL, SE EGYEBEK AZ PRÉDIKÁTOROKAT MEG NE BÁNTHASSA, NE SZIDALMAZTASSÉK SENKI AZ RELIGIÓÉRT SENKITŐL, AZ ELÉBBI CONSTITUTIÓK SZERÉNT, ÉS NEM ENGEDTETIK EZ SENKINEK, HOGY SENKIT FOGSÁGGAL, AVAGY HELYÉBŐL VALÓ PRIVÁLÁSSAL FENYÖGESSÖN AZ TANÍTÁSÉRT, MERT AZ HIT ISTENNEK AJÁNDÉKA, EZ HALLÁSBÓL LÉSZÖN, MELY* HALLÁS ISTENNEK IGÉJE ÁLTAL VAGYON .

* Erdélyi Országgyűlési Emlékek, II. k. 343. Eredetije a nagyszebeni Brukenthal múzeum kéziratárában található.